

שיעור בכלכלת בית

כספי העיבונות של ישראל לא מגיעים לידיים הנכונות

מדי שנה מחלקת המרינה כ-100 מיליון שקל מ"כספי העיבונות" שהורישו אנשים שונים לטובת מדינת ישראל. גופים לא מעטים ממתניים לכספים הללו כאוויר לנשימה, וגורלם נתון בידי ועדת העיבונות שבמשרד המשפטים.

בדצמבר פרסמה הוועדה הרועה ברבר הנושאים העיקריים שאליהם יועברו תמיכותיה, כשהנושא הראשון במעלה, שלו הוקצו 8 מיליון שקל, הוא "עירוד המלחמה בעוני עלידי תמיכה במוסדות בעלי ניסיון רלוונטי, שיקיימו את הפעולות הבאות: חינוך והדרכה לחיסכון ולכלכלת בית נבונה; תיקונים קלים ואחזקת בית בבתי-גן וקופים תמורת עלות סמלית; הובלה ושינוע של ריהוט ומכשירי חשמל מבתי תורמים לצורך חלוקתם לנוקמים; חלוקת בניגוד והנעלה: מפעלי הונה".

בארגון הגג של העמותות, "מגזר ההתנדבות והמלכ"רים", ראו בכך סדר-עדיפויות מזורז ששלחה יו"ר הארגון ונשיאת וי"צ הלנה גלור לשרת המשפטים ציפי לבני, נכתב כי בחירת נושאי התמיכות "מעלה סימני-שאלה רבים באשר לנחיצותם, ולמעשה ויצרות תחושה של חזרה לשנות החמישים. נושאים כגון 'חינוך והדרכה לחיסכון', 'כלכלת-בית נבונה' ו'הובלה ושינוע של רהיטים' - כל אלו נושאים ראויים וטובים, אך השאלה העולה מבחירתם היא האם אנשי הוועדה ערים לתפקידם הציבורי בקביעת סדר-עדיפויות כה מזורזים".

במכתב נוסף הלינה גלור על מה שהיא רואה כ"דמי-ניהול מופרזים למימון ועדת העיבונות" - מתברר כי 3% מכספי העיבונות מועברים למימון שכרם של עובדי הוועדה והוצאת שוטפות לתפעולה. "יש לראות בחומרה העברת כ-3 מיליון שקל מדי שנה למטרה זו", כתבה גלור, "בפרט כאשר גופים ממשלתיים רומים, הפועלים לא פחות קשה בתחומים רומים, מסתפקים בהרבה פחות".

ממשרד המשפטים נמסר בתגובה כי "תקציב הוועדה נקבע לפי החלטת ממשלה, שלפיה מימון הוצאות הטיפול בעיבונות לא יעלה על 4% מסך ההכנסה השנתית של העיבונות, או עד 4 מיליון שקל - הנמוך מבין השניים. בוועדה מועסקים שלושה עובדי מדינה, שני יועצים חיצוניים, וארבעה עובדים זמניים הקולטים את הבקשות. התגמול לחברי הוועדה משולם בהתאם להוראות תכ"ם בגרון, ובאופן זה לכל חבר בוועדה ציבורית אחרת מן הסוג הנ"ל".

כמו כן, גם באגף האפטרופוס הכללי מתנהלת פעילות בקשר לעיבונות - ולפי החלטת הממשלה הסכום האמור מממן גם את הוצאות הטיפול הללו. בהתייחס לנושאי התמיכה נמסר כי "לאור בעיית העוני הקשה בארץ, סברה הוועדה כי הנושאים שנקבעו יש בהם כדי לסייע במסגרת פתרון כולל של הבעיה".

איתי רום

מתחת לאך

ניתוח פלסטי הוא צורך אנושי בלתי מנוצח. עכשיו הספר

בימים שבהם רוג'ית רפאל פותחת מסלול ניתוחים לבני-נוער, וכל צפייה בסרט הוליוודי מעוררת את השאלה איזה ניתוח ביצעה הבוכבת שלו, אין להתפלא על צאתו של ספר חדש, הבוחן את התעשייה המספקת למיליוני אנשים אשליות על הסכין. הוצאת טאשן היוקרתית, החוגגת השנה 25 שנות פעילות, הוציאה בחודש שעבר את "Aesthetic Surgery", ספר בן 440 עמודים, המוקדש כולו לתופעה.

את הספר ערכה אנג'ליקה טאשן, עד לא זומן אשתו של בנדיקט טאשן, וזו שייסדה עמו את בית-ההוצאה ששינה את פני שוק ספרי האמנות, והפך את תחום ספרי שולחנות-הקפה למכרה זהב. הספר הנוכחי מודפס על נייר איכותי, משתתפים בו כותבים מהאקדמיה, והוא מכיל חומר ויזואלי רב ומרשים.

בין היתר, אפשר למצוא פה כותבים כמו פרופ' סנדר גילמן, היסטוריון יוצא-דופן, שתחום התמחותו בעשורים האחרונים הוא הגוף. הפעם הוא כותב על ההיסטוריה של הניתוחים הפלסטיים - תופעה שהצמיחה המאה ה-20 - ועל הקשר שבין ניתוחים פלסטיים לגזענות ולהגירה.

אחוז ניכר מהניתוחים הפלסטיים בעולם המערבי, כותב גילמן, נעשים על-ידי אנשים שרוצים להיראות "לבנים" ו"מערביים", כדי להתקבל בקלות רבה יותר לחברה, כך, למשל, צעירים סינים עוברים ניתוחים מסובכים להארכת רגליים, כיוון שהם רוצים להיראות למערביים. נשים איראניות מבצעות ניתוחי אף, כיוון שהן שומרות שיש שזו הדרך היחידה לבטא את עמדותיהן הרתיות והפוליטיות. נשים אלו מרגישות, שאף מערבי יהווה מסר לעולם שבו הן חיות, שיאמר כי הן אינן מוסלמיות פונדמנטליסטיות.

כותבת נוספת היא העיתונאית והאוצרת אווה קראשר, שראיינה את חוויאר דה בניטו, המנתח הפלסטי המפורסם ביותר בספרד. דה בניטו טוען שניתוחים פלסטיים הם ההתפתחות האחרונה במסורת של ניסיונות לשינוי הגוף, המלווים את האנושות מאזית.

הספר סוקר גם נושאים כמו יופי באמנות, ניתוחים פלסטיים בקולנוע, שיטות וטכניקות של ניתוחים ובדיחות, וקריקטורות על הנושא. המסקנה ברורה: הצורך האנושי הוא דבר שאי-אפשר לנצח אותו. אומנם לא חייבים להצטרף אליו, אבל כדאי להיות בעניינים.

על זלמנוביץ'

מעבר לקשת

תקדים אלכס גלעדי הוא החלום של אורי שנער

פרישתו הצפויה של נשיא קשת, אורי שנער, מלווה בתחושת דו-היו קלה. בימים אלה מתנהל תהליך גישור במטרה למצוא פשרה שתשאיר את שנער בוכיינית, על אף שהצדדים יודעים שנקודת האל-חזור כבר נחצתה כאן. שנער נמצא בדרכו החוצה מקשת אל שדות-הקרח של ערוץ 2, שם הוא צפוי לפגוש מכר ותיק, אלכס גלעדי.

גלעדי, שמחויק עד היום כ-6% ממניות קשת, הוא זה שהוביל אותה לזכייה בסיבוב הראשון של המכרז לערוץ 2 בי-1993. הוא עיצב את קשת בדמותו, החתים כוכבים, והיה אחראי לגיבוש תוכניות. אבל מה שעבר במכרז לא פעל בשגרת השידורים היומיומית, וב-1995 הועבר גלעדי מכיסא המנכ"ל רבי-ההשפעה לתפקיד מכובד אך חסר-השפעה כנשיא קשת. הוא מודר מכל התהליכים וההחלטות, וב-1999 עזב סופית.

את מקומו של גלעדי תפס מנהל כריזמטי, אורי שנער, שתחת ניהולו החל התהליך שמיצב את קשת כוכיינית החרישית והמהוקצעת שאנו מכירים היום. ב-2002 פינה שנער את מקומו לצעיר מבטיח ומוכשר, אבי ניר, וכמו קודמו גלעדי, קודם לתפקיד נשיא. שלא כמו גלעדי, הוא היה מעורב ופעיל מאוד בהנהגת החברה.

עם הזמן, ניר צבר תאוצה, עד שהגיע למעמד שבו רצה להוביל את החברה לבד, בלי נשיא דומיננטי שיתערב בהחלטותיו. כשהגיע רגע האמת, ודירקטוריון קשת היה צריך לבחור בין הנשיא למנכ"ל, הוא בחר בניר. שנער הופשט ממרבית סמכויותיו, בתהליך שמזכיר את ה"הרחה" שעשו לגלעדי לפני עשר שנים. דו-היו, כבר אמרנו. גלעדי התאושש להפליא. הקריירה שלו מאו פורחת, וירידו כסגן-נשיא רשת NBC האמריקנית וכחבר הוועד האולימפי, מלאות עבודה. עם הסכומים שהוכרו ככאלה ששנער דורש במסגרת פרישתו, כנראה שגם לו לא נצטרך לדאוג.

יעל וינר

עטיפת הספר
Aesthetic Surgery